

الزامات حقوقی

جهش طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز
با استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی

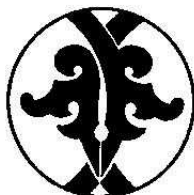
تلفان:

دکتر جعفر پور بی‌شانلوئی

عضو هیأت علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

اکرم ویسی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز دانشگاه تهران

انتشارات امجد

سرشناسه	: نوری یوشانلوئی، جعفر،
عنوان و نام پدیدآور	: الزامات حقوقی جهش طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز با استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی / مؤلفان: جعفر نوری یوشانلوئی، اکرم ویسی.
مشخصات نشر	: تهران: امجد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۸، ۱۷۱ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۹-۱۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: قراردادهای نفت و گاز -- ایران
موضوع	: Oil and gas leases -- Iran
موضوع	: نفت -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Petroleum law and legislation -- Iran
موضوع	: گاز -- ایران -- صنعت و تجارت -- قراردادها
موضوع	: Gas industry -- Iran -- Contracts
موضوع	: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- جنبه‌های حقوقی
موضوع	: Petroleum industry and trade -- *Legal aspects -- Iran
موضوع	: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- امور مالی
موضوع	: Oil and gas leases
موضوع	: قراردادهای نفت و گاز
موضوع	: Petroleum industry and trade -- Iran -- Finance
موضوع	: گاز -- ایران -- صنعت و تجارت -- امور مالی
موضوع	: Gas industry -- Iran -- Finance
شناسه افزوده	: ویسی، اکرم
رده بندی کنگره	: HD۹۵۷۶
رده بندی دیویی	: ۳۸۱.۲۸۲.۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۲۶۴۷۶۱

الزامات حقوقی جهش طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز با استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی

مؤلفان: دکتر جعفر نوری یوشانلوئی، اکرم ویسی

انتشارات امجد

تعداد: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۹

حق چاپ محفوظ و منحصر «امجد» است

دفتر مرکزی امجد:

تهران، خیابان منیری جاوید، پلاک ۵۷، طبقه اول شمالی

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۶۳۰۵۹ - ۶۶۴۱۱۹۳۲

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۹-۱۱-۶

ISBN: 978-622-7269-11-6

فروشگاه: خیابان منیری جاوید، تقاطع شهدای زاندارمیری، پلاک ۵۹ - تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
	بخش اول: ظرفیت‌های قانونی طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز در استفاده از
۱۷	قراردادهای فروش محصول.....
۱۷	فصل اول: مفهوم و مستندات قانونی طرح‌های توسعه‌ای در صنعت نفت و گاز.....
۱۸	مبحث یک: مفهوم و انواع طرح‌های توسعه‌ای در صنعت نفت و گاز.....
۱۹	گفتار اول: مفهوم طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز.....
۲۰	بند اول: طرح توسعه میدان نفت و گاز.....
۲۱	بند دوم: پروژه های گرین فیلد.....
۲۲	بند سوم: پروژه های براون فیلد.....
۲۳	گفتار دوم: طرح‌های توسعه‌ای در مرحله شناسایی عملیات نفت و گاز (پیشینی).....
۲۷	بند اول: اهمیت فناوری در صنعت نفت و گاز.....
۲۸	بند دوم: انواع فناوری در فعالیتهای مختلف صنعت نفت و گاز.....
۲۸	الف: فناوری‌های اکتشاف.....
۲۹	ب: فناوری‌های توسعه و تولید.....
۳۱	گفتار سوم: طرح‌های توسعه‌ای در مرحله اجرای عملیات نفت و گاز (پسینی).....
۳۲	بند اول: گسترش عمر تأسیسات، دارایی‌ها و یادین.....
۳۳	الف: روش بهبود ضریب بازیافت.....
۳۴	ب: روش افزایش ضریب بازیافت نفت.....
۳۵	ج: روش افزایش ضریب بازیافت گاز.....
۳۵	بند دوم: بهبود بهره‌وری از خطوط تولید موجود.....
۳۷	بند سوم: اضافه کردن خطوط تولید جدید.....
۳۷	مبحث دوم: رویکرد قانونی در خصوص طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز.....
۳۸	گفتار اول: طرح‌های توسعه‌ای در مقررات عمومی.....
۳۸	بند اول: قانون برنامه چهارم توسعه.....
۳۹	بند دوم: قانون برنامه پنجم توسعه.....
۴۰	بند سوم: قانون برنامه ششم توسعه.....
۴۱	بند چهارم: قانون بودجه سال ۹۸.....
۴۱	بند پنجم: سیاست‌های اقتصاد مقاومتی.....
۴۲	بند ششم: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.....
۴۲	بند هفتم: قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.....

- گفتار دوم: طرح‌های توسعه‌ای در مقررات نفتی ۴۳
- بند اول: قانون اصلاح قانون نفت ۱۳۹۰ ۴۳
- بند دوم: مصوبه هیأت دولت درخصوص شرایط عمومی، ساختار و الگوی
جدید قراردادهای بالادستی نفت و گاز ۴۴
- بند سوم: قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت ۱۳۹۱ ۴۴
- فصل دوم: ماهیت و مبانی حقوقی قراردادهای فروش محصول ۴۶
- مبحث اول: مفهوم، ماهیت و انواع قراردادهای فروش محصول ۴۷
- گفتار اول: تعریف قرارداد فروش محصول ۴۷
- گفتار دوم: ماهیت قرارداد فروش محصول ۵۱
- گفتار سوم: انواع قراردادهای فروش محصول ۵۲
- بند اول: قرارداد دریافت یا پرداخت و قرارداد دریافت و پرداخت ۵۳
- الف: قرارداد دریافت یا پرداخت ۵۳
- ب: قرارداد دریافت و پرداخت ۵۵
- ج: قرارداد ترکیبی ۵۷
- بند دوم: قرارداد هجری (مصنوع سازی) ۵۸
- بند سوم: قرارداد فروش بلند مدت ۵۸
- بند چهارم: قرارداد فروش با معلق معین ۵۹
- بند پنجم: قرارداد مابه تفاوت ۵۹
- بند ششم: قرارداد بهره‌وری ۶۰
- بند هفتم: توافقنامه اخذ عوارض ۶۰
- مبحث دوم: انعقاد و اجرای قراردادهای فروش محصول ۶۱
- گفتار اول: انعقاد قرارداد فروش محصول ۶۱
- گفتار دوم: اجرای قرارداد فروش محصول ۶۲
- بند اول: ساخت و راه‌اندازی پروژه ۶۲
- بند دوم: تست و آزمایش پروژه ۶۳
- بند سوم: نظارت و کنترل پروژه ۶۴
- مبحث سوم: مفاد و شروط حاکم بر قراردادهای فروش محصول ۶۵
- گفتار اول: شروط مقدماتی ۶۶
- گفتار دوم: شروط مربوط به تعهدات خرید و فروش محصول ۶۶
- بند اول: خرید و فروش محصول (نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
و گازی) ۶۷
- بند دوم: پیش‌بینی و تخمین تولید ۶۷
- بند سوم: قرارداد عرضه ۶۸
- بند چهارم: انحصار ۶۹

۶۹	بند پنجم: انتقال مالکیت و ریسک تلف
۷۱	گفتار سوم: مدت قرارداد
۷۱	گفتار چهارم: قیمت گذاری محصول
۷۳	گفتار پنجم: اندازه گیری کمیت و کیفیت محصول
۷۴	بند اول: کمیت
۷۴	بند دوم: کیفیت
۷۵	گفتار ششم: نقض تعهدات قراردادی و فورس ماژور
۷۶	بند اول: نقض تعهدات قراردادی از جانب شرکت پروژه
۷۸	بند دوم: نقض تعهدات قراردادی از جانب خریدار
۷۸	بند سوم: فورس ماژور
۷۹	مبحث چهارم: میانجی، قانونی قراردادهای فروش محصول
۷۹	گفتار اول: تعیین و تفسیر ترمیمات داخلی
۷۹	بند اول: قانونی و مدرن
۷۹	بند دوم: قوانین توسعه
۸۳	بند سوم: قانونی و تعیینیت از سرمایه گذاری خارجی
۸۴	بند چهارم: قانون بودجه سال ۸۸ کشور
	بند پنجم: قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و
۸۵	تسریع در اجراء طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانک‌ها
۸۶	بند ششم: قانون اساسنامه شرکت ملی نفت ایران
۸۶	گفتار دوم: مقررات بین المللی
۸۶	بند اول: مقررات متحدالشکل تجاری آمریکا
۸۷	بند دوم: کنوانسیون بیع بین المللی کالا

بخش دوم: قابلیت‌های حقوقی قراردادهای فروش محصول در تأمین مالی

۸۹	طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز
۸۹	فصل اول: روش‌های تأمین مالی در صنعت نفت و گاز
۹۰	مبحث اول: مفهوم و ضرورت تأمین مالی و انواع آن در صنعت نفت و گاز
۹۰	گفتار اول: مفهوم و ضرورت تأمین مالی در صنعت نفت و گاز
۹۱	گفتار دوم: انواع روش‌های تأمین مالی در صنعت نفت و گاز
۹۴	بند اول: تأمین مالی شرکتی
۹۵	بند دوم: تأمین مالی پروژه ای
۱۰۱	بند سوم: تأمین مالی ساختاریافته
۱۰۲	الف: اوراق بهادارسازی جریان آتی
۱۰۳	ب: پرداخت‌های مبتنی بر تولید حجمی
۱۰۴	ج: تعهدات بدهی مبتنی بر وثیقه

۱۰۵.....	مبحث دوم: ساختار و مشخصات تأمین مالی پروژه ای
۱۰۵.....	گفتار اول: ساختار تأمین مالی پروژه ای
۱۰۶.....	بند اول: ساختار شرکت پروژه
۱۰۶.....	بند دوم: ساختار تجاری و قراردادی
۱۰۸.....	بند سوم: ساختار مالی
۱۰۹.....	گفتار دوم: مشخصات تأمین مالی پروژه ای
۱۱۰.....	گفتار سوم: مزایا و معایب تأمین مالی پروژه ای
۱۱۰.....	بند اول: مزایای تأمین مالی پروژه ای
۱۱۲.....	بند دوم: معایب تأمین مالی پروژه ای
۱۱۳.....	بند چهارم: تأمین مالی پروژه‌ای در طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز
۱۱۳.....	بند اول: تجزیه و تحلیل ریسک تأمین کنندگان مالی
۱۱۴.....	بند سوم: برآورد مبنای (فرض پایه) تأمین کنندگان مالی
۱۱۴.....	الف: پیش‌فرض برآورد مبنای درآمد
۱۱۵.....	ب: پیش‌فرض برآورد مبنای هزینه
۱۱۷.....	بند سوم: داده‌های بدی
۱۱۸.....	بند چهارم: بازپرخت سهیلات
۱۲۱.....	بند پنجم: کنترل تسهیلات دهندگان مالی
۱۲۲.....	بند ششم: حمایت بانیان پروژه افغانستان اعتبار
۱۲۴.....	گفتار پنجم: انواع قراردادهای تأمین مالی پروژه‌ای در صنعت نفت و گاز
۱۲۵.....	بند اول: قرارداد بیع متقابل
۱۲۶.....	بند دوم: قرارداد مشارکت در تولید
۱۲۶.....	بند سوم: قرارداد EPCF
۱۲۸.....	بند چهارم: قرارداد بی او تی
۱۲۹.....	بند پنجم: قرارداد فروش محصول
	فصل دوم: جایگاه و نقش قراردادهای فروش محصول در تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز
۱۲۹.....	مبحث اول: نقش قراردادهای فروش محصول به عنوان ابزار مدیریت ریسک در طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز
۱۲۹.....	گفتار اول: ریسک‌های زمین‌شناسی و فنی
۱۳۱.....	بند اول: ریسک اکتشاف
۱۳۲.....	بند دوم: ریسک استخراج و بهره‌برداری
۱۳۷.....	بند سوم: ریسک انتقال
۱۳۹.....	گفتار دوم: ریسک نوسان قیمت و بازار
۱۳۹.....	بند اول: ریسک نوسان قیمت

۱۴۰.....	بند دوم: ریسک بازار.....
۱۴۱.....	گفتار سوم: ریسک عرضه.....
۱۴۲.....	گفتار چهارم: ریسک هزینه.....
۱۴۲.....	بند اول: هزینه‌های سرمایه‌ای.....
۱۴۵.....	بند دوم: هزینه‌های عملیاتی.....
۱۴۸.....	گفتار پنجم: ریسک زیست محیطی.....
۱۴۹.....	گفتار ششم: ریسک سیاسی.....
۱۵۰.....	گفتار هفتم: سایر عوامل.....
۱۵۰.....	بند اول: اخذ پروانه و مجوز.....
۱۵۰.....	بند دوم: مسئولیت اجتماعی شرکت‌های نفتی.....
۱۵۱.....	بند سوم: محدودیت پروژه‌های سابق.....
	مبحث دوم: نقش قرارداد فروش محصول به عنوان مکانیزم تضمین در تأمین مالی
۱۵۳.....	طرح‌های توسعه صنعت گاز.....
۱۵۳.....	گفتار اول: مکان: تضمین و وثیقه‌گذاری.....
	گفتار دوم: تأمین مالی طرح توسعه فازهای ۹ و ۱۰ میدان پارس جنوبی به
۱۵۵.....	اعتبار قرارداد فروش محصول.....
	بند اول: مکانیزم صدور تضمین وثیقه در تأمین مالی طرح توسعه فازهای
۱۵۵.....	۹ و ۱۰ میدان پارس جنوبی.....
	بند دوم: وثیقه‌گذاری قراردادهای فروش محصول در فرایند وثیقه‌گذاری و
۱۵۷.....	صدور تضمین.....
۱۵۹.....	بند سوم: شرایط گردش وجوه در حساب مالی.....
۱۶۱.....	نتیجه‌گیری.....
۱۶۵.....	فهرست منابع و مآخذ.....
۱۷۲.....	پیوست.....

پیشگفتار

تجربیات حاصله از خدمت چندین ساله در وزارت نفت جمهوری اسلامی ایران خوشبختانه در نتیجه گرانسنگ برای ما به ارمغان آورد که از یک طرف، با وضعیت تولید نفت و گاز در قلمرو سیاست‌های نفتی کشور آشنا گشته و در تنظیم اولویت‌های آن مشارکت داشته باشیم. از طرف دیگر، نیازها و کاستی‌های علمی صنعت نفت و گاز را نیز احراز کرده و پژوهشی را در راستای توسعه طرح‌های آن متمرکز نمائیم.

متقابلاً تدریس چندین ساله در این تخصصی حقوق نفت و گاز در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران هر چه ما را بیش از پیش به اهمیت و جایگاه ایران در میان سردمداران تولید و صادرکننده نفت و گاز دنیا واقف ساخته تا از تمرکز بر مطالعات انتزاعی منابع خارجی اجتناب نموده و بومی‌سازی قواعد حاکم بر نفت و گاز و تولید دانش حقوقی مربوط به این صنعت مهم کشور را در اولویت برنامه‌های خودمان قرار دهیم.

بالاخره، قلمرو وسیع امپراتوری ایران با لطف خدا سرشار از چشمه‌های نفتی عدیده‌ای می‌باشد که می‌توانسته مردم نجیب و جمعه‌نم‌دار ایران را به ثروتمندترین ملل دنیا تبدیل گرداند اما حاکمیت دیرینه دولتها بر این صنعت، عدم حضور گسترده صاحبان اندیشه در محیط آن متأسفانه مانع پیشرفت جامع صنعت و بهره‌برداری کامل از برکات آن به نفع مردم عزیز ایران گردیده که امیدوارم هدف گذاری مالی ملی به عنوان «جهش تولید» و انتشار این کتاب بتواند انجام وظیفه خطیر ما دانش‌آزمایان این ملت مهربان را محقق سازد.

در هر صورت، طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز ظاهراً در اولویت چشم انداز بخش انرژی کشور در افق برنامه‌های توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته که انجام آن لزوماً با جذب منابع مالی و اعتباری بسیار گسترده میسر می‌باشد. لذا، انجام پژوهش حاضر برای معرفی طرح‌های توسعه‌ای و الزامات حقوقی آن از یک طرف و توصیف قرارداد فروش محصول و تبیین کاربردهای آن در تأمین مالی اینگونه طرح‌های صنعتی از طرف دیگر اجتناب ناپذیر بوده که موضوع این کتاب جدید قرار گرفته

۱۲ الزامات حقوقی جهش طرح‌های توسعه‌ای نفت و گاز...

و با همکاری صادقانه خانم اکرم ویسی به عنوان دانشجوی ممتاز ما در دوره کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز دانشگاه تهران به شکل کنونی آماده گشته است. در این جا لازم می‌دانم از مساعدت بی دریغ جناب آقای دکتر حسینی و همکاران ایشان در چاپ و انتشار این کتاب تشکر و قدردانی نمایم و از خوانندگان محترم نیز تقاضا می‌گردد انتقادات و پیشنهادات سازنده خود را در راستای تکمیل و رفع نقص مطالب کتاب در چاپ‌های بعدی به نشانی ایمیل akram.veisi22@gmail.com ارسال نمایند.

با تقدیم احترامات فائقه

دکتر جعفر نوری یوشانلوئی

عضو هیأت علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

www.ketab.ir